

FESTIVAL
SLOVENSKEGA
FILMA

Zvonka Makuc, kostumografinja

Prejemnica nagrade Milke in Metoda Badjure za življenjsko delo 2024

Zvonka Makuc je kot kostumografinja dala svojevrsten pečat slovenskemu filmu. Ustvarila je nekaj, kar je lepo, skromno in nevsiljivo, a se je številnim generacijam globoko vtisnilo v spomin. Lahko bi celo rekli, da se je njeno izjemno delo vtisnilo v našo skupno kolektivno podzavest.

Ustvarila je kostumografije za številne slovenske in mednarodne žanrsko različne celovečerne filme, med katerimi se mnogi ponašajo z nagradami filmskih festivalov. Zvonkin prvi film *Sreča na vrvcu* je eno najbolj priljubljenih del slovenske kinematografije in je zaznamoval celo vrsto generacij, bila pa je tudi kostumografinja *Varuha meje*, prvega celovečernega filma slovenske filmske režiserke Maje Weiss.

Na svoji ustvarjalni poti se je Zvonka prvič srečala z modo in modnim oblikovanjem, ko se je odločila za vpis na Šolo za oblikovanje v Ljubljani, ki je tedaj s svojimi profesorji slovela po zelo liberalnem izobraževalnem odnosu. Med drugimi se je šolala tudi pri Alenki Bartl, legendi slovenske kostumografije. Dijaki Zvonkine generacije modnega oblikovanja so morali v svojih projektih pokazati veliko domišljije in iznajdljivosti, saj so ustvarjali z zelo skromnimi sredstvi. Vse to je Zvonki Makuc pri nadaljnji karieri prišlo zelo prav, saj filmske kostumografije tudi v najboljših časih filma skoraj nikoli niso bile dovolj finančno podprte. Svoje prve profesionalne korake je Zvonka sicer naredila v svet modnega novinarstva in svetovanja, da bi nato stopila na pot filmske, televizijske in gledališke kostumografije. Sama pravi, da je njeno znanje kostumografije raslo s pomočjo nasvetov izkušenejših kolegov, z opazovanjem, z učenjem. Njeno kostumografsko delo so praviloma zaznamovale poglobljene študije celotnih projektov ter posameznih vlog akterjev, saj je vedno snovala kostumografije celostno ter kostum vedno postavljala v natančno preišljen časovni in socialni okvir posamezne filmske zgodbe. Zato so njene kostumografije zahtevne, dodelane in do potankosti preišljene.

Zvonka Makuc je slovela tudi kot mojstrica historičnih kostumografij. Eno izmed njenih najbolj impresivnih del je bila kostumografija iz obdobja prve svetovne vojne v filmu *Veter v mreži* v režiji Filipa Robarja - Dorina, za katerega je bila tudi nagrajena z nagrado Metoda Badjure na Tednu domačega filma v Celju. V filmu *Piran - Pirano* v režiji Gorana Vojnoviča je prav tako ustvarila mojstrovino, ko je pronicljivo prepletala obdobje druge svetovne vojne z današnjim časom. V svoji zbirki ima tudi zaslugo za najprestižnejšo nagrado v svetu filma, nagrado Ameriške filmske akademije oskar, saj je ustvarila kostumografijo za film *Nikogaršnja zemlja* (No Man's Land) režiserja Danisa Tanovića.

Zvonka Makuc je kot vrhunska kostumografinja tudi odlična mentorica in inspiracija številnim mladim, ne samo kostumografom, temveč vsem filmskim ustvarjalcem. Občudujemo njen občutek za detajl, za nianse. Občudujemo njen spoštljiv, a kreativen in estetsko dovršen odnos do filmskih likov in njihovih življenj, njihovih poti skozi film. Občudujemo njeno radost do filmskega ustvarjanja, njeno pokončno držo, njen občutek za skupno dobro, njeno voljo.

Zvonka Makuc je v filmski skupnosti dejavna skoraj pol stoletja in zanjo ustvarjanje filmov nikoli ni bilo filmska industrija, temveč vedno prostor, v katerem filmska družina podarja svojo ljubezen filmu. Poleg umetniškega ustvarjanja na filmu je Zvonka ustvarila niz kostumografij v domala vseh gledališčih po Sloveniji, sodelovala je z različnimi režiserkami in režiserji, ustvarila je kostumografije za veliko število TV nadaljevank, TV filmov, TV dram, dokumentarnih filmov, kratkih filmov, izobraževalnih oddaj.

Zaradi njenega izjemnega umetniškega doprinosa slovenskemu filmu, televiziji in gledališču ter slovenski umetnosti nasploh je odločitev, da se nagrada Milke in Metoda Badjure za življenjsko delo v letu 2024 podeli Zvonki Makuc, več kot upravičena.

Člani in članice komisije za nagrado Milke in Metoda Badjure v letu 2024: Lija Pogačnik, Špela Čadež, Sonja Prosenc, Andrej Košak, Milena Zupančič